

УДК 78.071.1(092)(477)"19/20"

Юрїї ЧУМАК,

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, директор Дрогобицького державного музичного коледжу імені Василя Барвінського (Україна, Дрогобич) juchumak@ukr.net

Андрій ДУШНИЙ,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри народних музичних інструментів та вокалу Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти, заслужений діячестрадного мистецтва України (Україна, Дрогобич) acomobile@ukr.net

АНСАМБЛЕВО-ОРКЕСТРОВА ТВОРЧИСТЬ ВІКТОРА ВЛАСОВА ЯК СКЛАДОВА МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті здійснено спробу окреслити творчий доробок українського композитра, баяніста, педагога та виконавця Віктора Петровича Власова у жанрі ансамблево-оркестрового репертуару. Авторський підхід до створення музики враховував виконавський рівень учасників, репертуарні вимоги й соціокультурні запити цільової аудиторії, тембро-акустичні особливості конкретного ансамблевого складу тощо.

Подасться хронологія авторських баянних аранжувань для однорідного та мішаного складу ансамблів й оркестрів. Проводиться музично-виконавський аналіз творів: для ансамблю баяністів «Гумореска»; для оркестру народних інструментів «Вбивство в Угличі»; для симфонічного оркестру «Українська фреска»; для баяна з камерним оркестром «Infinito».

Ключові слова: творчість, баян, ансамбль, оркестр, музично-виконавський аналіз.

Літ. 9.

Yuriy CHUMAK,

PhD (Art), Associate Professor of Folk Musical Instruments and Vocals Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Director Drohobych Vasil Barvinsky Music College (Ukraine, Drohobych) juchumak@ukr.net

Andriy DUSHNIY,

PhD (Education), Associate Professor of Folk Musical Instruments and Vocals Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Corresponding Member of the Teacher Education International Science Academy, Ukraine Pop Art Honored Worker (Ukraine, Drohobych) acomobile@ukr.net

VICTOR VLASOW'S ENSEMBLE AND ORCHESTRAL CREATIVITY AS A COMPONENT OF UKRAINIAN MUSICAL CULTURE OF THE SECOND HALF OF THE XX – FOREPART OF THE XXI CENTURY

In the article attempts an outline of the creative achievement of Victor Petrovych Vlasow, – a Ukrainian composer, accordion player, performer and pedagogue, – in the genre of ensemble and orchestral repertoire. The author's approach to music creation included a participant's performing level, repertoire requirements, social and cultural demands of the target audience, timbre-acoustic peculiarities of the staff of a given ensemble, etc.

The chronology of the author's accordion arrangements for both homogenous and mixed staffs of ensembles and orchestras is presented. The music performance analyses of his following works are made: "Humoreska" ("A Humorous Story") for accordion ensemble, music piece "The Murder in Uhlych" for

orchestra of folk musical instruments, "A Ukrainian Fresco" for symphonic orchestra, "Infinito" for accordion (bayan) with chamber orchestra.

Key words: *creativity, bayan (accordion), ensemble, orchestra, music performance analysis.*

Ref. 9.

Юрій ЧУМАК,

кандидат искусствоведения, доцент кафедры народных музыкальных инструментов и вокала Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко, директор Дрогобычского музыкального колледжа имени Василия Барвинского (Украина, Дрогобыч) juchitak@ukr.net

Андрей ДУШНЫЙ,

кандидат педагогических наук, доцент кафедры народных музыкальных инструментов и вокала Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко, член-корреспондент Международной академии наук педагогического образования, заслуженный деятель эстрадного искусства Украины (Украина, Дрогобыч) acotobile@ukr.net

АНСАМБЛЕВО-ОРКЕСТРОВОЕ ТВОРЧЕСТВО ВИКТОРА ВЛАСОВА КАК СОСТАВЛЯЮЩАЯ МУЗЫКАЛЬНАЯ КУЛЬТУРЫ УКРАИНЫ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XX – НАЧАЛА XX ВЕКА

В статье сделано попытку описать творчество украинского композитора, баяниста, педагога и исполнителя Виктора Петровича Власова в жанре ансамблево-оркестрового репертуара. Авторский подход к созданию музыки учитывал исполнительный уровень участников, репертуарные требования и социокультурные запросы целевой аудитории, тембро-акустические особенности определенного ансамблевого состава и тому подобное.

Предлагается хронология авторских баянных аранжировок для однородного и смешанного состава ансамблей и оркестров. Проводится музыкально-исполнительский анализ произведений: для ансамбля баянистов «Юмореска»; для оркестра народных инструментов «Убийство в Угличе»; для симфонического оркестра «Украинская фреска»; для баяна с камерным оркестром «Infinito».

Ключевые слова: *творчество, баян, ансамбль, оркестр, музыкально-исполнительский анализ.*

Лит. 9.

Актуальність проблеми. Яскрава творча особистість концертуючого виконавця-баяниста, педагога, композитора, дослідника, суспільно-культурного діяча Віктора Петровича Власова вже отримала розмаїте висвітлення у критичній та музикознавчій літературі. Це пов'язано з багатогранністю і плідністю його творчої діяльності. Насамперед музикант отримав визнання як концертуючий виконавець а досвід, здобутий на концертній естраді, створив міцне підґрунтя для його педагогічної, наукової, публіцистичної та композиторської діяльності, зумовив активну позицію у розбудові концертного та мистецького життя, участь в конкурсно-фестивальному русі національного і міжнародного рівня.

Творчість митця є репертуарною, традиційною і улюбленою частиною концертних програм колективів та виконавців-професіоналів, студентів, учнів вищих і середніх навчальних закладів системи установ мистецтв і культури: музичних академій, консерваторій, університетів, інститутів, коледжів, училищ, музичних факультетів і відділень у педагогічних закладах.

Аналіз досліджень. Різновекторний творчий доробок професора Власова активно досліджується науковцями України (С. Брикайлом, М. Булдою, А. Боженським, А. Душним, В. Завірюхою [5], С. Карасем, В. Князєвим, Н. Морозевич, Я. Олеківим, А. Семешком [6], А. Сташевським, Ю. Чумаком, А. Черноіванено [7], А. Шаміговим, В. Янчаком та ін.) та Росії (М. Імханицьким). Його постать увійшла до низки наукових видань: довідників – А. Басурманов «Довідник баяністів» (М., 1987, 2003), А. Мірек «Гармонія» (М., 1994), А. Семешка «Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ–ХХІ століть» (Тернопіль, 2009), А. Душного та Б. Пица «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» [4]; підручника М. Давидов «Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа)» [3, 152–153, 240–243]. Пріоритетне висвітлення основних напрямків діяльності митця, його знаковість в соціокультурному житті України та внесок у світову композиторську індустрію представлено у дисертаційному дослідженні співавтора статті Ю. Чумака «Творчість Віктора Власова в контексті баянно-акордеонної музики України» [8].

Мета статті – визначити основні складові компонування для оркестрів та ансамблів у творчості Віктора Власова із проєкцією на баян як пріоритетний інструмент.

Виклад основного матеріалу. Ансамблі за участю баяна розкривають специфічну сферу творчості, оскільки у своїй більшості постали з репертуарних потреб конкретних виконавських колективів. Композиторові доводилось у кожному з випадків враховувати виконавський рівень учасників, репертуарні вимоги й соціокультурні запити цільової аудиторії, тембро-акустичні особливості конкретного ансамблевого складу тощо. Однак успіх у публіки, репертуарність кожного з творів визначалися не лише влучністю і художнім рівнем відповідності до названих вимог, але й свіжістю засобів, неординарністю індивідуального творчого почерку, оригінальністю мистецького експерименту. Умовно за цільовим призначенням поділимо ансамблеві композиції на три групи: для власних репертуарних потреб, твори дидактичного призначення, композиції, що постали у співпраці з концертючими виконавськими колективами (педагогічні консерваторські склади, філармонійні ансамблі і твори на замовлення баянних формацій поза Одесою).

Пріоритетом виступають оригінальні й перекладні твори, у яких баянна партія орієнтована на власний виконавський потенціал та провідну функцію баяна як провідної партії інструментальної групи. Професійна сольна виконавська діяльність В. П. Власова почалася в 1955 році. Юний талановитий виконавець у складі Чорноморського Ансамблю пісні і танцю виступає як соліст, акомпаніатор, а згодом – керує оркестровою групою. Цей період знаменний численними композиторськими спробами в творчості для баяна соло, різнорідних камерних складів та ансамблю народних інструментів, доповненого мідними духовими та ударними. До таких належить «Фантазія на теми російських пісень», яка виконувалась автором у перебігу гастрольного туру ансамблю, в якому поряд з ужитковими функціями акомпанементу хоровим і сольним номерам та хореографічним композиціям, використовувались виступи малими інструментальними складами у якості самостійних концертних одиниць (зокрема В. Власов спільно з читцем Євгеном Тютюновим виступав з тематичними вечорами на сценах театрів та робітничих клубів Донбасу [9]).

Композиції для однорідних баянних складів, очевидно, також постали у період роботи в інструментальній групі Ансамблю пісні і танцю Чорноморського флоту, і як викінчені нотовані твори вони фігурують з середини 1950-х років (до таких нале-

жать «Варіації на теми двох російських народних пісень» (1956), «Флотська полька» (1957).

Іншу сферу творчих завдань представляють композиції, що постали з репертуарних потреб навчальних закладів. Їх виникнення пов'язане з обов'язковими у переліку навчальних дисциплін в процесі підготовки виконавця-професіонала однорідних та мішаних баянних ансамблів, а також творів для оркестру народних інструментів з баянами у складі. Більшість з таких творів постала у період найбільшої педагогічної активності (1970-х–2000-х років), час інтенсивними еволюційними процесами, знаменний сміливими образно-стильовими новаціями у сольному баянному репертуарі та опанування нових сфер виразовості багатотембрових інструментів. Композиції для малих ансамблів демонструють оркестральність мислення В. Власова, прагнення зосередити увагу кожного з учасників дуету чи тріо на специфічній функції виразовості в одночасному виконанні з почерговим сольованням. Таким чином учасники виконавського процесу в репетиційний період опановують і навички ансамблювання і лідера виконавського складу. Важливою рисою в контексті плекання повноцінного концертуючого виконавця є стильова різноманітність названих композицій (необароко, неофольклоризм, синтез естрадно-джазових та академічних ознак). Такими творами є однорідно-ансамблева «Гумореска», дуети «Нічний дозор», «Бассо-остinato», «Босса-нова» (для лауреата міжнародних конкурсів дуету «Каданс» у складі: Олена Єргієва (скрипка), Іван Єргієв (баян); тріо «Парафраз на народну тему» (для тріо «Мурза» під орудою в.о. професора В. Мурзи).

Зокрема у творі «Гумореска» для ансамблю баяністів (1976) з яскраво вираженими нефольклорними орієнтирами можна простежити, як на перший план виходить принцип конструювання музичної форми, присутній і в концертах В. Власова. П'єса поєднує риси тричастинної форми з ознаками варіаційності. І-ша частина є варіаційним циклом, побудованим на темі української народної пісні «Дівка в сніях стояла». Композитор досить цікаво трактує циклічну структуру: після викладу теми слідує три варіації на *soprano ostinato*, в яких тема майже не змінюється, огортаючись фактурно трансформованим гармонічним супроводом.

Після невеликої, тонально нестійкої побудови, в якій завуальовано присутні інтонації теми, з'являється ще одна варіація, завдяки чому утворюється тричастинна структура зі скороченою репрізою.

Середній розділ «Гуморески» експонує новий тематичний матеріал. З'являється фрагмент швидкої частини коломийки – приспіву з пісні «Верховино, світку ти наш», згодом використаної у «Парафразі на народні теми». Мелодичний зворот розвивається секвенційно, чергуючись з поліритмічними пластами.

У репрізній III-ій частині є ще дві варіації на першу тему. Цікавий колористичний ефект досягається в заключних тактах чергуванням тональностей: *c-moll – f-moll – Es-dur – As-dur*. В останній тональності повільно проходить початкова фраза, яка запитально «повисає» на доміантовому ступені, щоб раптово рішуче ствердитися заключною тонікою в тональності *C-dur*.

Основну увагу у даному ансамблевому творі композитор приділив формотворчій роботі. Він експериментує у галузі синтезу усталених академічних форм, зберігаючи логіку і єдність в образно-ідейному змісті.

Неординарними формами співпраці позначено мішані склади з баяном, серед яких нерідко зустрічаються аранжування власних баянних творів. Серед цікавих репертуарних взірців для баяна і кларнета (з долученням контрабаса) – «Одеський дворик»,

«Босса нова», фантазія на тему популярної пісні «Бублички» для спільних концертних програм лауреатів міжнародних конкурсів Ірини Серотюк (баян) та Володимира Гітіна (кларнет). Виконавська редакція кларнетової партії у них здійснена славетним виконавцем педагогом і науковцем, професором Одеського вишу Каліо Мюльбергом. До цього ж переліку слід віднести згадувану вище Сонату-експромт «Буковинську» (1985) для баяна з ударними.

Логічним продовженням сфери ансамблевої творчості є робота над репертуаром колективів, у складі яких виступають педагоги кафедри народних інструментів та філармонійні ансамблі різних складів (насамперед Одеські та Санкт-Петербурзькі). В них виявляється майстерність В. Власова – аранжувальника (окрім оригінальних композицій, серед творів даної групи – численні переклади творів для баяна соло), знавця тембрального та виразового потенціалу як народного так і академічного інструментарію, композитора-експериментатора в галузі стильових та жанрових синтезів і виразових ефектів.

Так, наприклад, стимулом для нас творення низки ансамблевих композицій стала співпраця з колективом Одеської філармонії «Мозаїка», заснованим у 1983 р., який в даний час концертує у складі: В'ячеслав Старожилов (домра прима, перкусія), Олексій Суворих (домра альт, перкусія), Георгій Коч (баян), Ростислав Овчинников (балалайка, гітара, перкусія), Олег Васянович (балалайка-контрабас). Характеризуючи на сторінках преси виконавський стиль колективу, що складається з випускників одеського музичного вишу, лауреата численних міжнародних конкурсів та учасника високих державних представницьких митецьких акцій В. Власов відзначив: «Сама назва колективу як би декларує можливість певної мозаїчності при підборі репертуару: від народних мелодій та обробок – до класики і естрадно-джазових творів ... При всій спадкоємності напрацьованих раніше традицій у грі ансамблю виявляються і нові тенденції. З'явилося, як мені здається, більше уваги до деталізації елементів музичної тканини, артикуляційної чіткості, поліфонічності фактури» [2].

Мобільний, тембрально споріднений склад народно-інструментального ансамблю залучив до свого постійного репертуару Фантазію на тему пісні «Бублички», обробку єврейської народної мелодії «Сміх Самуеля», «Свято на Молдаванці», «Парафраз на українські теми», а композиція «Одеська мозаїка» стала своєрідною візитівкою колективу.

Для репертуару подібних ансамблів народних інструментів написано та перекладено «Одеський дворик», «Музика для чотирьох», для мішаного народно-академічного складу (домри, баяна, балалайки і контрабаса) створено композиції «На тройці», відповідну версію «Музики для чотирьох», аранжування танго «La Cumparsita» Х. М. Родрігеса (є у версії для баяна соло) та ін. Існують також ансамблеві версії для баяна і скрипки (Фантазія на тему мелодії «Бублички», що постала у 1996 р., «Одеський Реп», створена у 2003 р.).

Вихід на міжнародний рівень знаменує співпраця з зарубіжними виконавцями. Серед них – зі згадуваним вище мішаним народно-академічним ансамблем «QuArt.ru» в складі акордеона, кларнета, фортепіано, віолончелі з Петербургу, з яким композитора зв'язує аудіозапис Концертного триптиху на тему картини Ієроніма Босха «Сташний суд» у редакції Руслана Смоляра на компакт-диск «Інструментальний театр» (2005).

Іншу за масштабами та образністю сферу творчості представляють оркестрові твори. Якщо серед навчальних колективів 1960-х років широко практикувалися одно-рідні оркестри баяністів (прикладом цих дидактичних запитів є ідеологічно коректна композиція-увертюра «Слава героям Жовтня», що постала у 1967 р.), то з 1990-х років

в доробку композитора з'являється серія творів для оркестру народних інструментів «Вбивство в Угличі» (1993), «Дорога в Бабин Яр» (1996), «Дівчина і море» (1996), а також переклад баянної композиції «Кроки» для баяна з оркестром народних інструментів.

Самобутньою є п'єса В. Власова для оркестру народних інструментів «Вбивство в Угличі» (1993), нав'язана історичними подіями кінця XVI ст. в Росії. Це своєрідна симфонічна фреска, яскрава за образно-емоційним настроєм. Вбивство царевича Дмитрія трактується автором як соціально-історичний поворот в історії цілої держави [5, 235]. Інша композиція для оркестру – «Дівчина і море» (1996) являє імпресіоністичну, живописну картину, в якій зміна настроїв, тендітність, вишуканість, примхливість інструментовки, колоритність гармоній змальовують красу морського пейзажу. Наведений перелік слід доповнити згадуваним раніше твором «Свято на Молдаванці» (1997) для Національного оркестру народних інструментів України під управлінням В. Гуцала і названим за його ініціативою.

Композиції для симфонічного оркестру включають спеціально написані твори («Українська фреска»), й переклади власних композицій для інших складів («Французький бульвар», «Кафе Фанконі», «Босса нова») і світової естрадної класики (як, наприклад, «The Girl from Ipanema» Антоніо Карлоса Жобіма).

Для симфонічного та камерного оркестрів з солюючим баяном, як вже згадувалося, митцем створено три концерти й Концерт-симфонію. Проте цей перелік слід доповнити одночастинними програмними композиціями концертного плану для оркестру, де зберігається сольна партія баяна (переклади раніше написаних композицій баяна соло «*Infinito*», «Бассо-остинато» та «Свято на Молдаванці» для баяна з камерним оркестром).

Особливе місце серед них належить твору «*Infinito*» (1994) для баяна з камерним оркестром¹, прем'єра якого була здійснена баяністом В. Мурзою. Ця структурно алеаторична п'єса, яку А. Черноіваненко розглянула в аспекті драматургічно-речової специфіки фактурування [7, 125], складається з 15-ти звукових блоків, які виконавець може довільно поєднувати. У ній митець застосував один з принципів техніки алеаторики, коли виконавець виступає і в якості співторця твору.

Твір відзначається новизною у сфері гармонічної мови, формотворенні, використання сонорних засобів. Назва твору «*Infinito*» вказує на ідею безконечності, можливості для довільного виконання, адже баяніст після того, як прозвучав 13-ий блок, може знову перейти до 1-го і ще раз виконати композицію. Причому вона побудована таким чином, що кожен з 13-ти блоків не повторює один одного. Блоки можуть компонуватись як за ознакою контрастного зіставлення (нп., №№ 15-14 в авторському варіанті), так і за принципом зчеплення (нп., №№ 5-4-13 у варіанті виконання Заслуженого артиста України В. Мурзи): «Це та сама «відкритість форми», що вказує на смислову лінію «нескінченності-*infinito*»: довгий тон чи акорд, часто з характерним баянним «набиранням» звуків на *crescendo* чи *diminuendo*, *vibrato* (№№ 10, 15, 1, 14, 8 та ін.); несподіване запитального типу «зависання» дрібної тривалості (№№ 9, 13)» [7, 123–124].

У творі використано своєрідні баянні ударно-сонорні та тембрально-фактурні засоби, які демонструють гетерофонно-мелодичне багатозвуччя сучасного концертного баяна, «його органно-духову всеосаяжність, голосову експресивність струнних, різноманітну характеристичність ударно-колористичних звукоутворень» [7, 122–123]. До прикладу, сюди можемо віднести ритмізовані удари правою рукою по лівій клавіатурі та

¹ У творі «*Infinito*» В. Власов вперше звернувся до камерного оркестру.

glissando другим чи третім пальцями правої руки по частково розведеному міху у великому діапазоні на лівій клавіатурі (блок № 2), кластерне міхове тремоловання лівою рукою з ударами долоні правої руки по кришці баяна та по розведеному міху (блок № 4), міховий рикошет під час натискання клапану душника з одночасним виконанням на правому мануалі мелодії у різних тембрових регістрах (блок № 13), ефекти ритмізованих ударів по корпусу баяна каблучкою чи монетою² (блок № 12), прийом *detache*, що утворюється ударами тильного боку долоні правої руки по грифу баяна, в той час, як ліва грає ноти мелодії (блок № 14), удар-кляцання по перемикачу тембрових регістрів, *glissando* по клавішах правої клавіатури позаміхового руху – т. зв. «кістяшки» (блок № 7), різні кластерні комбінації – удари, тремоло міхом, *glissando*, *vibrato*, динамічні хвилі різних діапазонів тощо.

В блоці № 1 використано щільний акордовий ряд, утворений з секунд, що рухаються позиційно. В блоці № 3 підкреслюється квартовий хід на фоні динамічних нагнітань, безперервне звучання тону *b* (4 такти на ферматах), тут на фоні перехрещеної фігурації дрібними тривалостями у різних мануалах (три тони секундово-третинною будови, викладені квартолями, грають три пальці), використано баянні можливості мануального перехрещування, в кінці всі тони збираються у гармонічну вертикаль з подальшим *vibrato diminuendo* [7, 122–123].

У блоці № 6 композитор використав мелодію широкого діапазону на кшталт інструментального складу, з своєрідним хроматизмом, уривчастим ритмічним малюнком на фоні квартово-квінтової педалі.

У 8-му блоці домінує довгий тон у правій клавіатурі з поступовим накладенням сусідніх тонів (від 2-х до 7-ми) у лівій, аж до «завмирання» звучання на *vibrato*. В № 9 два фактурні типи зіставлені по двох тактах. В блоці № 10 на перший план виступає приставлення *crescendo-diminuendo*, широке дихання. В блоці № 13 фанфарний, ритмічно загострений рух доповнюється секундово-квартовими тонами у різних клавіатурах *crescendo*. Декотрі блоки вражають мінімалістичністю використаних засобів.

У своїй праці «Мінімалізм в музиці» Д. Андросова зазначає, що даний твір вибудований на підставах даної композиторської техніки, звернений до «пізнання в ньому» знаків-символів, фіксованих ще піфагорейською системою «Гармонії світу», а також до «неосимволізму» по-європейськи апробованих гармоній-інтервалів, «нескінченість» консонантних перетворень яких ґрунтується на ефекті «подолання авангардної деструкції», отриманої в результаті пошуків зламу ХХ–ХХІ століть.

У традиційній музиці такого роду запозичення і цитування в темах та «епізодах» компенсувалися авторством щодо композиційного охоплення цілого: архітектонічна ідея – спеціальний предмет авторських турбот композитора як творця «музичної архітектури» [1, 97, 95]. На московському фестивалі «Баян і баяністи» твір «*Infinito*» отримав високу оцінку визнаного метра сучасної баянної музики Ф. Ліпса [6, 33].

Висновки. Таким чином, ансамблево-оркестрова музика Віктора Власова представляє обширну сферу якнайтісніших взаємозв'язків з концертуючими професійними та навчальними колективами. Цим зумовлене багатство жанрів, стилістики, виразового арсеналу, рівня виконавських вимог. Професіоналізм автора в них поєднується з виконавським редакуванням фахівців з інших сфер інструменталізму. Водночас, це – підпорядкована сфера мистецького пошуку, похідна від баянної творчості чим пояснюється, наявність численних версій творів для модифікованих складів (соло, ансамбль, оркестр) в контексті соціокультурного аспекту сьогодення.

² Цей ефект В. Власов вперше використав у Сюїті (1979).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андросова Д. Мінімалізм в музиці : учб. посіб. [для вузів мистецтв / Д. Андросова. – Одеса : Астропринт, 2008. – 126 с.
2. Власов В. «Мозаика» – новые горизонты ... / Виктор Власов // Вечерняя Одесса. – 2011. – №189 (9517). – 15 декабря.
3. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа) : підручник / М. Давидов. – К. : НМАУ ім. П. Чайковського, 2010. – Вид. 2-ге доп., випр. – 592 с.
4. Душний А. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва : довідник / А. Душний, Б. Пиц. – Дрогобич : Посвіт, 2010. – 216 с.
5. Завириуха В. Меховые приемы в произведениях для баяна Виктора Власова / В. Завириуха // Аккордеонно-баянное исполнительство : вопросы методики, теории и истории / [составитель О. Шаров]. – СПб. : Композитор, 2006. – С. 18–31.
6. Семешко А. Виктор Власов / А. Семешко. – К. : Аско-opus, 2004. – 112 с. – (серия: Портреты современных украинских композиторов-баянистов (в форме диалогов)).
7. Черноіваненко А. Баянні твори одеських композиторів в аспекті драматургічно-речової специфіки фактурування / Алла Черноіваненко // Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського : Виконавське музикознавство ; [ред.-упор. М. А. Давидов, В. Г. Сумарокова]. – К., 2009. – Вип. 82. – С. 120–127.
8. Чумак Ю. В. Творчість Віктора Власова в контексті баянно-акордеонної музики України : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» / Чумак Юрій Вікторович ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. Нежданової. – Одеса, 2014. – 19 с.
9. [б.а.] Литературная среда // Енакиевский рабочий. – № 4536. – 1958. – 7 февраля. – С. 2.

REFERENCES

1. Androsova D. Minimalizm v muzytsi : uchb. posib. [dlia vuziv mystetstv / D. Androsova. – Odessa : Astropynt, 2008. – 126 s.
2. Vlasov V. «Mozaika» – novyye gorizonty ... / Viktor Vlasov // Vechernyaya Odessa. – 2011. – №189 (9517). – 15 dekabrya.
3. Davydov M. Istoriiia vykonavstva na narodnykh instrumentakh (Ukrainska akademichna shkola) : pidruchnyk / M. Davydov. – K. : NMAU im. P. Chaikovskoho, 2010. – Vyd. 2-he dop., vypr. – 592 s.
4. Dushniy A. Lvivska shkola baianno-akordeonnoho mystetstva : dovidnyk / A. Dushniy, B. Pyts. – Drohobych : Posvit, 2010. – 216 s.
5. Zaviryukha V. Mekhovyye priyemy v proizvedeniyakh dlya bayana Viktora Vlasova / V. Zaviryukha // Akkordeonno-bayannoye ispolnitelstvo : voprosy metodiki. teorii i istorii / [sostavitel O. Sharov]. – SPb. : Kompozitor. 2006. – S. 18–31.
6. Semeshko A. Viktor Vlasov / A. Semeshko. – K. : Acco-opus. 2004. – 112 s. – (seriya: Portrety sovremennykh ukrainskikh kompozitorov-bayanistov (v forme dialogov)).
7. Chernoiivanenko A. Baianni tvory odeskykh kompozytoriv v aspekti dramaturhichno-rechovoi spetsyfyki fakturoutvorennia / Alla Chernoiivanenko // Naukovyi visnyk NMAU im. P. Chaikovskoho : Vykonavske muzykoznavstvo ; [red.-upor. M. A. Davydov, V. H. Sumarokova]. – K., 2009. – Vyp. 82. – S. 120–127.
8. Chumak Yu. V. Tvorchist Viktora Vlasova v konteksti baianno-akordeonnoi muzyky Ukrainy : avtoref. dys. ... kand. mystetstvovnavstva : spets. 17.00.03 «Muzychne mystetstvo» / Chumak Yuriy Viktorovich ; Odes. nats. muz. akad. im. A. Nezhdanovoi. – Odessa, 2014. – 19 s.
9. [b.a.] Literaturnaya sreda // Enakiyevskiy rabochiy. – № 4536. – 1958. – 7 fevralya. – S. 2.

Статтю подано до редакції 20.09.2017 р.